

Rådet for
Den Europæiske Union

Bruxelles, den 27. marts 2024
(OR. en)

8360/24

AGRI 297
AGRISTR 25
COH 19
SOC 242
EMPL 143
ENV 376

FØLGESKRIVELSE

fra:	Martine DEPREZ, direktør, på vegne af generalsekretæren for Europa-Kommissionen
modtaget:	27. marts 2024
til:	Thérèse BLANCHET, generalsekretær for Rådet for Den Europæiske Union
Komm. dok. nr.:	COM(2024) 450 final
Vedr.:	Den langsigtede version for EU's landdistrikter – de vigtigste resultater og vejen frem

Hermed følger til delegationerne dokument COM(2024) 450 final.

Bilag: COM(2024) 450 final

Bruxelles, den 27.3.2024
COM(2024) 450 final

**RAPPORT FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET, DET
EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG REGIONSUDVALGET**

Den langsigtede version for EU's landdistrikter – de vigtigste resultater og vejen frem

{SWD(2024) 450 final} - {SWD(2024) 451 final}

INDLEDNING

I juni 2021 fremlagde Europa-Kommissionen en langsigtet vision for EU's landdistrikter frem til 2040¹. Kommissionsformand Ursula von der Leyen iværksatte dette initiativ i 2019 i erkendelse af, at **landdistrikterne er en del af kernen i Europas identitet og økonomiske potentiale**, og at vi er nødt til at **bevare dem og investere i deres fremtid**². Formanden gav også udtryk for ambitionen om en retfærdig omstilling, hvor ingen lades i stikken. I 2020 sagde 40 % af respondenterne i den offentlige høring om visionen for landdistrikterne, at de følte sig ladt i stikken, og 60 % af respondenterne i afsidesliggende landdistrikter sagde det samme. Formålet med denne meddelelse var at skabe **nyt momentum for landdistrikterne** ved at ændre den måde, de opfattes på, og ved at skabe nye muligheder og give lokalsamfundene i landdistrikterne **større indflydelse**, eftersom de er uundværlige for Europas fremtid.

Covid-19-pandemien og Ruslands angrebskrig mod Ukraine har yderligere understreget landdistrikternes centrale rolle for Europas **modstandsdygtighed** som udtrykt af Rådet i november 2023 og af Europa-Parlamentet i december 2022³. Disse kriser har givet anledning til voksende bekymring vedrørende **fødevarerikkerhed, strategisk autonomi**, tilpasning til klimaændringer og bevarelse af naturressourcer, som hovedsagelig forvaltes i landdistrikter, og som alle europæere er afhængige af. Selv om disse begivenheder har resulteret i flere **muligheder i forbindelse med den grønne og den digitale omstilling**, har de også forværret svaghederne i de mindre attraktive og forbundne landdistrikter og har givet anledning til bekymring hos landbrugerne, som i starten af 2024 har protesteret mod de betydelige udfordringer, de i øjeblikket står over for. I meddelelsen "**De demografiske ændringer i Europa: værktøjer til videre handling**" peges der på de udfordringer i forbindelse med aldring, affolkning og mangel på færdigheder og arbejdskraft, som man i mange landdistrikter står over for⁴. Det fremhæves, at territoriale forskelle undergraver den sociale samhørighed og tilliden til demokratiske institutioner og processer i EU, hvilket også fremgår af rapporten om "utilfredshedsgeografien"⁵.

I den langsigtede vision for EU's landdistrikter blev der opstillet **ti fælles mål og fire indsatsområder**, der skal føre til **stærke, forbundne, modstandsdygtige og fremgangsrige landdistrikter** i 2040. For at nå disse mål forpligtede Kommissionen sig til at lancere en **pagt for landdistrikterne** med henblik på at tilskynde offentlige myndigheder og interessenter til at handle ud fra landdistriktsbefolkningens behov og ønsker. Visionen omfattede også en **EU-handlingsplan for landdistrikterne** med 30 foranstaltninger, som skal gennemføres af Kommissionen på en række af EU's politiske områder.

Med nærværende rapport følges der op på tilsagnet i meddelelsen om visionen for landdistrikterne om at "gøre status over, hvilke foranstaltninger der er blevet gennemført" og fremlægge en række **"overvejelser om potentielle retningslinjer for, hvordan støtten til og finansieringen af tiltag i landdistrikterne kan øges, og for vejen frem** på grundlag af gennemførelsen af EU's handlingsplan for landdistrikterne". Drøftelserne om rapporten vil danne grundlag for overvejelserne i forbindelse med de forslag, der fremsættes for programmeringsperioden efter 2027. Rapporten følger en statusopgørelse over den fælles landbrugspolitik og samhørighedspolitikens bidrag til landdistrikterne i programmeringsperioden 2021-2027, der blev afsluttet i midten af 2023. Det første kapitel giver et overblik med nye indikatorer, der beskriver landdistrikterne. I andet kapitel ses der tilbage på **30 måneder med gennemførelse af visionen for landdistrikterne**, og der gives en sammenfatning af ovennævnte statusopgørelse. I tredje kapitel skitseres mulige **veje frem** for EU's

¹ COM(2021) 345 final.

² Kommissionen: "Politiske retningslinjer for den næste Europa-Kommission 2019-2024", juli 2019.

³ Rådet for Den Europæiske Union: "Konklusioner om en langsigtet vision for EU's landdistrikter", 15631/23. Europa-Parlamentet: "Betænkning om en langsigtet vision for EU's landdistrikter", 2021/2254(INI).

⁴ COM(2023) 577 final.

⁵ Kommissionen, Generaldirektoratet for Regionalpolitik og Bypolitik, Rodríguez-Pose, A. et al: "The geography of EU discontent and the regional development trap", Den Europæiske Unions Publikationskontor, 2023, <https://doi.org/10.2776/164290>.

handlingsplan for landdistrikterne og pagten for landdistrikterne, og der opstilles idéer til støtte til landdistrikterne, som andre EU-institutioner og interessenter har fremsat, samt spørgsmål til overvejelse. Rapporten afsluttes med et overblik over mulighederne for at drøfte disse idéer efter valget til Europa-Parlamentet i juni 2024.

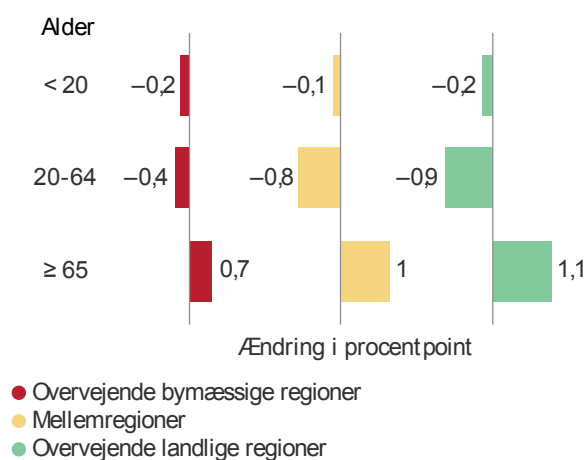
1. NY DOKUMENTATION PÅ DE FIRE INDSATSOMRÅDER

Arbejdsdokumentet fra Kommissionens tjenestegrene, som ledsager den langsigtede vision for EU's landdistrikter⁶, indeholdt en omfattende analyse af situationen og mangfoldigheden i landdistrikterne. De fleste af oplysningerne i dokumentet er fortsat gældende, men **nye datasæt giver yderligere indsigt, som kaster nyt lys over de fire indsatsområder i visionen for landdistrikterne**. Nedenfor ses eksempler på indikatorer på EU-plan for landdistrikter og regioner⁷. Ifølge de seneste data om EU's befolkning fra 2021 boede **29,6 % af EU's befolkning i landlige kvadratter** (1 km²) i forhold til 30,3 % i 2011 – et lille fald på 2,6 millioner mennesker⁸.

Stærke landdistrikter

Figur 1: Ændring i befolkningsandelen i procentpoint efter aldersgruppe for 2019-2022 og efter regionstype

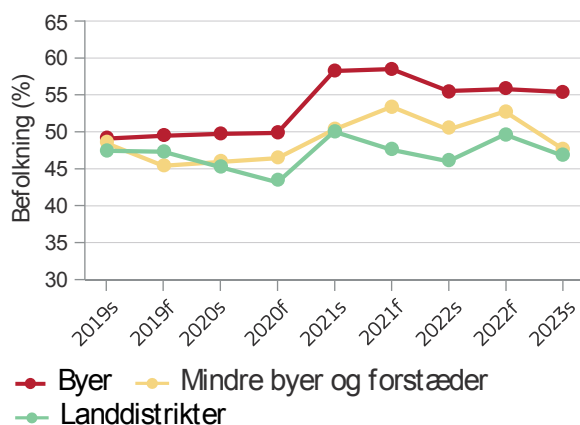

Landdistrikter, hvor alderen er stigende

Andelen af befolkningen i landdistrikterne, der er over 65 %, er vokset med 1,1 procentpoint (0,84 millioner), mens andelen af den yngre befolkning og befolkningen i den erhvervsaktive alder er faldet. Den gennemsnitlige befolkningsalder i EU er stigende, men i landdistrikterne sker aldringen hurtigere som følge af lavere naturlig befolkningsvækst og nettomigration.

Kilde: Eurostat (onlinedatatabel: *urt_pjangrp3*), JRC's beregninger baseret på de foreløbige kvadratnetdata fra folketællingen i 2021

Figur 2: Udviklingen i tilliden til EU-institutionerne opdelt efter urbaniseringsgrad

Styrkelse af lokalsamfundene

Befolkningen i landdistrikterne har større tillid til lokale og regionale myndigheder (61 %) end til deres nationale regering (31 %) eller til EU (47 %).

Kilde: Observatorium for landdistrikterne, tillid til EU-institutionerne samt nationale, regionale og lokale myndigheder

⁶ SWD(2021) 166 final.

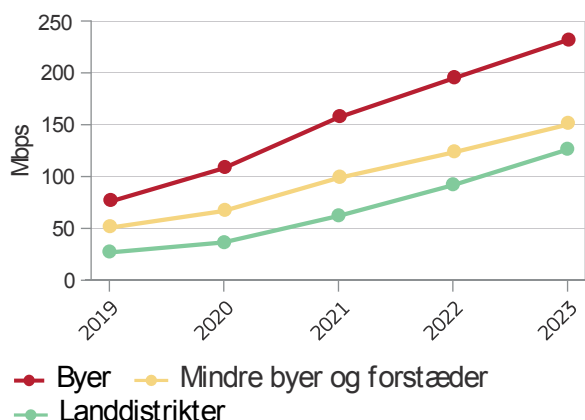
⁷ [https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Territorial typologies manual - degree of urbanisation](https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Territorial_typologies_manual_-_degree_of_urbanisation).

⁸ Ved folketællingen i 2021 er klassificeringen af kommuner og regioner ændret, hvilket har ført til ændringer i andelen af landdistriktsbefolkningen på forskellige niveauer sammenlignet med tallene i meddelelsen om den langsigtede vision for EU's landdistrikter (folketællingen i 2011). Tallet er baseret på de foreløbige kvadratnetdata for folketællingen i 2021. [https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Population and housing census 2021 - population grids&stable=1](https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Population_and_housing_census_2021_-_population_grids&stable=1). De endelige validerede kvadratnetdata fra folketællingen vil foreligge i juni 2024.

Konnektivitet i landdistrikterne

Figur 3: Udviklingen i bredbåndsdownloadhastigheden opdelt efter urbaniseringsgrad

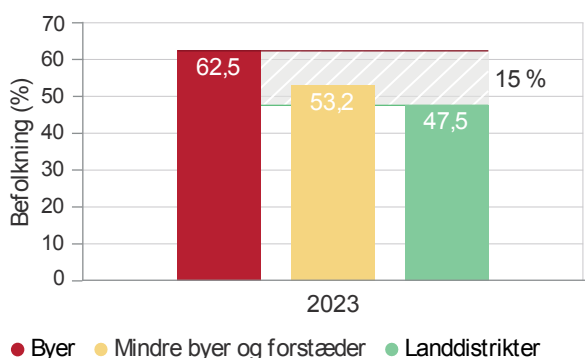

Forbedring af den digitale konnektivitet

Bredbåndsdata viser, at der er sket en væsentlig forbedring i landdistrikterne. Den gennemsnitlige downloadhastighed i landdistrikterne er dog stadig meget lavere end i byområderne.

Kilde: Observatorium for landdistrikterne, bredbåndshastighed for fastnet

Figur 4: Personer med grundlæggende eller højere generelle færdigheder i 2023 opdelt efter urbaniseringsgrad

Fremme af digitale færdigheder

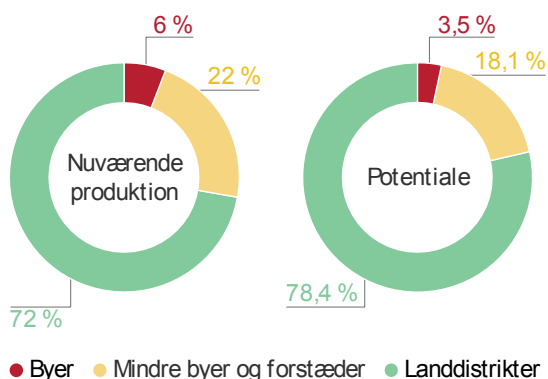
Andelen af personer med grundlæggende digitale færdigheder i landdistrikterne stiger, men er 15 procentpoint lavere end i byområderne, og kløften i forhold til byerne er fortsat den samme som i 2021.

Kilde: Eurostat (onlinedatatabel: isoc_sk_dskl_i21)

Modstandsdygtige landdistrikter

Figur 5: Produktion af vedvarende energi og potentialet for produktion af vedvarende energi opdelt efter urbaniseringsgrad

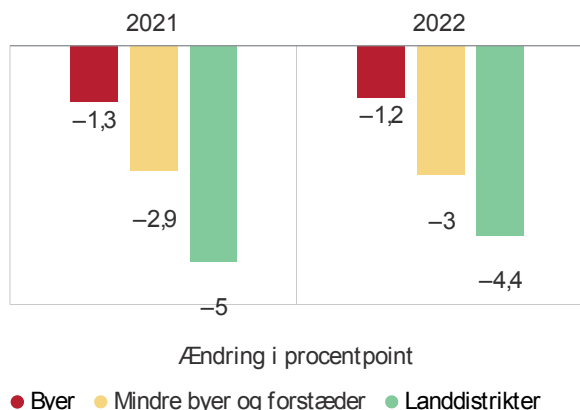

Landdistrikterne som drivkraft bag energiomstillingen

72 % af produktionen af vedvarende energi finder sted i landdistrikterne, hvilket vil spille en stor rolle i energiomstillingen. Landdistrikterne vil kunne producere størstedelen af den vedvarende energi i EU (78 % af det uudnyttede potentiale).

Kilde: Perpiña Castillo (et al.): "Renewable energy production and potential in EU Rural Areas", POEU, Luxembourg, 2024, JRC135 612

Figur 6: Analyse af kønsskævheden i NEET-andelen af unge (15-29) i procentpoint opdelt efter urbaniseringsgraden

Udligning af kønsskævheden

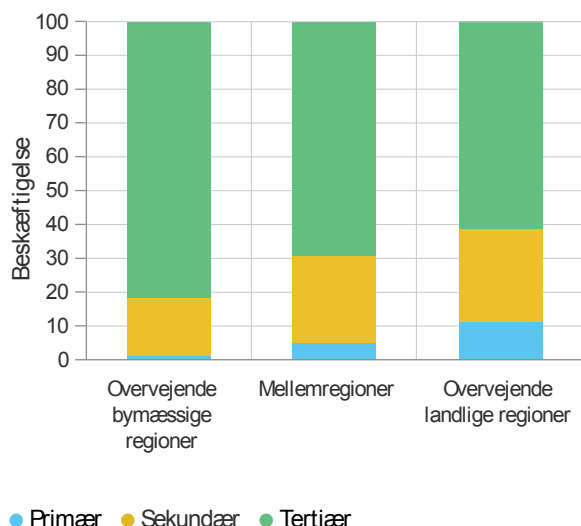
Landdistrikterne har den største andel (12,6 %) af unge i alderen 15-29 år, der hverken er i beskæftigelse eller under uddannelse (NEET). Selv om situationen er blevet bedre, var NEET-andelen af unge kvinder i landdistrikterne i 2022 14,9 %, mens den for mænd var 10,5 % (kønsskævhed på 4,4 procentpoint). **NEET-andelen af unge kvinder er højere i landdistrikterne end i de øvrige områder (2022).**

Kilde: Eurostat (onlinedatatabel: edat_lfse_29)

Fremgangsrigte landdistrikter

Figur 7: Beskæftigelse efter økonomisk sektor i 2021 og efter regionstype

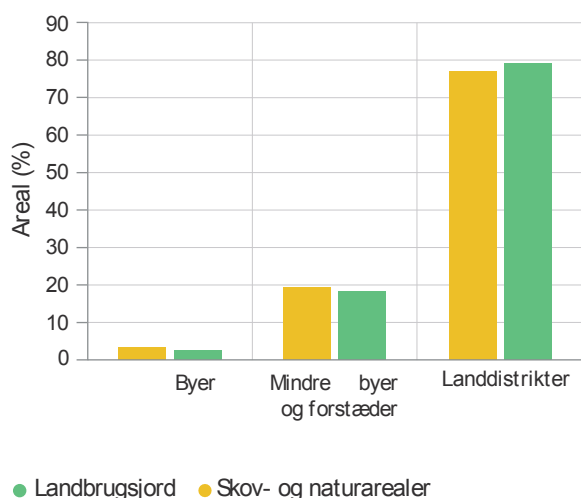

Diversificeret økonomi i landdistrikterne

Den **primære sektor i landdistrikterne er fortsat vigtig** (11 % af beskæftigelsen sammenlignet med 1 % i byområder og 5 % i mellemregioner). **Den sekundære og den tertiære sektor spiller imidlertid en dominerende rolle**, og der ses et lille fald i den primære sektor (-1 % mellem 2018 og 2021).

Kilde: Eurostat (onlinedatatabel: nama_10r_3empers)

Figur 8: Andelen af landbrugsjord og skov- og naturområder opdelt efter urbaniseringsgrad

Landdistrikterne er afgørende for fødevarer sikkerheden og for naturressourcerne

Landdistrikterne er de områder, hvor der anvendes mest jord til landbrug (77 % – 134 millioner hektar) og skov- og naturområder (79 % – 148 millioner hektar). 43 % af landbrugsarealerne i landdistrikterne anvendes til landbrug, og 47 % udgøres af skov- og naturområder. Skovbrug er afgørende for mange økonomier i landdistrikterne, da de fleste skovdominerede områder er berørt af demografiske udfordringer. Bidragene fra skove og den skovbaserede sektor er afgørende

for at opnå modstandsdygtige og fremgangsrigte landdistrikter inden 2040.

Kilde: Observatorium for landdistrikterne, landbrugsjord og skov- og naturområder

2. TILBAGEBLIK PÅ 30 MÅNEDER MED GENNEMFØRELSEN

2.1. Hvordan bidrager EU's politikker til landdistrikterne?

2.1.1. Den fælles landbrugspolitik

Den fælles landbrugspolitik for 2023-2027 giver medlemsstaterne en fleksibel retlig ramme til at støtte landdistrikterne gennem strategiske planer under den fælles landbrugspolitik, som er udarbejdet i overensstemmelse med partnerskabsprincippet (med aktiv deltagelse fra regionale og lokale myndigheder samt økonomiske og sociale partnere). På grundlag af en kortlægningsundersøgelse af de strategiske planer under den fælles landbrugspolitik for 2023-2027 har Kommissionen vurderet den fælles indsats i de 28 strategiske planer, herunder med hensyn til beskæftigelse, vækst og lokal udvikling i landdistrikterne. Vurderingen omfatter de strategiske planers bidrag til målene i visionen for landdistrikterne⁹ med fokus på interventioner i landdistrikterne på andre områder end landbrug. Medlemsstaterne har hovedsagelig anvendt tre interventioner til **støtte for landdistrikterne på andre områder end landbrug**: i) **investeringer** (uden for bedriften og infrastruktur), ii) **samarbejde** (hovedsagelig Leader) og iii) **etablering af virksomheder i landdistrikterne** som led i etableringsstøtte. De midler, der er afsat til de relevante dele af disse tre instrumenter, udgør samlet set **24,6 mia. EUR** eller 8 % af de samlede bevillinger til den fælles landbrugspolitik (herunder national medfinansiering og supplerende bevillinger), som bidrager direkte til landdistrikterne på andre områder end landbrug, samtidig med at hele den fælles landbrugspolitik i stort omfang indirekte bidrager gennem støtte til landbruget.

Disse instrumenter anvendes til at støtte **alle indsatsområder i visionen for landdistrikterne** (stærke, forbundne, modstandsdygtige og fremgangsrige landdistrikter). Selv om nogle medlemsstater valgte at støtte sociale tjenester, naturparker, mobilitetssystemer i landdistrikterne eller etablering af virksomheder i andre sektorer end landbruget, er de fleste planer under den fælles landbrugspolitik begrænset til nogle få interventioner, navnlig Leader.

Lokale udviklingsstrategier under Leader, som er afgørende for at **styrke landdistrikterne**, er det vigtigste værktøj i de strategiske planer under den fælles landbrugspolitik og anvendes til at imødekomme adskillige behov i landdistrikterne på områder som beskæftigelse, social inklusion eller tjenesteydelser. Støtte til **"intelligente landsbyer"**¹⁰ inden for og uden for Leader forventes at frigøre potentialet ved **digital, social og teknologisk innovation** i landdistrikterne. Adskillige planer tilskynder unge mennesker og kvinder til at deltage i Leader og bidrager til at håndtere problemer med **generationsfornyelse** og **ligestilling mellem kønnene**. Det samlede beløb, der er afsat til Leader (7,7 mia. EUR i samlet finansiel tildeling for 2023-2027) blev dog ikke øget i forhold til den foregående periode. Da befolkningsdækningen i landdistrikterne er steget fra **61 til 65 %**, og da bidragene fra andre interventioner er faldet, forventes det, at Leader gør mere med mindre.

Ud over Leader viser vurderingen af de 28 strategiske planer, at nogle af planerne indførte eller øgede deres indsats for at imødekomme behovene i forbindelse med **tilgængeligheden i landdistrikterne, bedre basale tjenester og infrastruktur**, men **generelt er ambitionsniveauet faldet**, navnlig hvad angår digital konnektivitet og transport. Planlagte foranstaltninger til økonomisk udvikling omfatter investeringer i **turisme, bioøkonomien og sociale tjenesteydelser** ud over forarbejdning og markedsføring og oprettelse af landbrugs- og skovbrugsrelaterede virksomheder med et samlet bidrag til jobvækst, der endnu ikke er vurderet.

⁹ COM(2023) 707 final. Ecorys, Metis og Agrosynergy: "Mapping and analysis of CAP strategic plans, Assessment of joint efforts for 2023-2027", 2023. Ecorys, Metis og Agrosynergy: "Taking stock of how CAP strategic plans contribute to the objectives of the long-term vision for the EU's rural areas", 2023.

¹⁰ https://agriculture.ec.europa.eu/common-agricultural-policy/rural-development/supporting-smart-village-strategies_en.

Interventioner til støtte for landbrugere bidrager til indsatsområderne vedrørende **modstandsdygtighed og fremgang** i visionen for landdistrikterne, som fremhæver betydningen af bæredygtig fødevarerproduktion og støtte til generationsfornyelse. Indkomststøtte, herunder i områder med naturbetingede begrænsninger, bidrager til at opretholde landbruget, herunder i afsidesliggende områder, **så arbejdspladserne bevares, og nedlæggelse af landbrug og affolkning bremser**. Ud over landbruget konkluderes det i undersøgelsen, at områder som virksomheder og innovation, forbundethed og social inklusion i landdistrikterne fortjener større opmærksomhed.

2.1.2. Samhørighedspolitikken

I **2021-2027** yder **samhørighedspolitikken** støtte til landdistrikterne med det mål at mindske forskellene mellem de forskellige regioners udviklingsniveauer. Støtten er bred og spænder over alle politiske målsætninger og indsatsområder i visionen for landdistrikterne og rækker langt ud over interventioner, der er fysisk baseret i landdistrikterne. Støtten kanaliseres gennem **integrerede territoriale udviklingsstrategier**, der udformes og gennemføres af de respektive territoriale myndigheder og styrker den økonomiske og sociale struktur i landdistrikterne.

Via samhørighedspolitikken interventioner vedrørende alle politiske målsætninger, ydes der støtte til landdistrikterne. Derudover har Den Europæiske Fond for Regionaludvikling (EFRU) i 2021-2027 et specifikt investeringsmål for "integreret udvikling i landdistrikter og kystområder" under den specifikke målsætning 5.2, som 18 medlemsstater har afsat midler til. Da samhørighedspolitikken fungerer under fælles forvaltning, er det medlemsstaterne, der udformer lokalitetsbaserede strategier og afsætter de relevante midler.

Samhørighedspolitikken er hovedsagelig rettet mod "mindre udviklede regioner" og "overgangsregioner". Disse regioner har typisk en lavere befolkningstæthed og mindre byer. Derudover er de fleste landdistrikter beliggende i disse "mindre udviklede regioner" og "overgangsregioner". Interventioner under samhørighedspolitikken har udbredte territoriale virkninger (dvs., at de ikke kan afgrænses til et lille område inden for administrative grænser), og det er derfor vanskeligt at henhøre foranstaltningerne til en bestemt type område.

Den vigtigste politiske målsætning, når det gælder om at sikre målrettet finansiering til udvikling af landdistrikterne, er politisk målsætning 5 "Et Europa tættere på borgerne". Ud over denne nye lokalitetsbaserede og tværgående politiske målsætning 5 bidrager de fire andre tematiske politiske målsætninger også til udvikling af landdistrikterne, navnlig gennem territoriale instrumentstøttede interventioner. Efter den firedobbelte struktur i handlingsplanen for landdistrikterne er: i) **"stærke landdistrikter"** en del af politisk målsætning 1 (Et mere intelligent Europa) og 4 (Et socialt Europa), f.eks. strategier for intelligent specialisering, herunder prioriteter i forbindelse med landbrugsfødevarer og bioøkonomi, ii) **"forbundne landdistrikter"** en del af politisk målsætning 3 (Et forbundet Europa) og 1 (Et mere intelligent Europa), f.eks. infrastruktur til at sikre forbindelser mellem afsidesliggende områder uden adgang til højhastighedsbredbånd med meget høj kapacitet, iii) **"modstandsdygtige landdistrikter"** en del af politisk målsætning 4 og 2 (Et grønnere Europa), f.eks. støtte til vedvarende energi og bevarelse af biodiversitet og iv) **"fremgangsrige landdistrikter"** en del af politisk målsætning 1, f.eks. støtte til SMV'er inden for maskiner, fødevarerforarbejdning og logistik.

Støtten til landdistrikterne kommer ikke kun fra investeringer, der er baseret på disse indsatsområder, men i høj grad også fra vidtrækkende interventioner, herunder interventioner, der har til formål at styrke samspillet mellem byområder og landdistrikter. Landdistrikterne drager også fordel af støtten til **små byområder**, som er talrige og geografisk spredte. Små byområder fungerer som **forankringspunkter og infrastruktur- og tjenesteknudepunkter for landdistrikterne** gennem **økonomisk og social interaktion**, arbejdskraftstrømme, konnektivitet og miljømæssige forbindelser, som alle er elementer, der kan støttes strategisk med henblik på politisk målsætning 5 under samhørighedspolitikken og ved hjælp af integrerede territoriale instrumenter.

Nogle eksempler: Projektet "Integreret sundheds- og socialpleje" i Banská Bystrica (Slovakiet) viser, hvordan finansiering under samhørighedspolitikken (EFRU og Den Europæiske Socialfond (ESF)) bidrager til udvikling af landdistrikterne. Her har en sammenslutning af landsbyer og mindre byer sammen med plejecentre i lokalsamfundet og i samarbejde med lokale interessenter oprettet et agentur for integreret pleje af ældre (projektet fortsætter i den nuværende programmeringsperiode i flere mikroregioner). I Italien er der ved hjælp af den "nationale strategi for indre områder" udpeget pilotområder (mest i landdistrikterne), udarbejdet en lokal strategi via en bottom-up-tilgang og finansieret interventioner, der er forbundet med energieffektivitet, social infrastruktur, bæredygtig mobilitet og digitalisering. Initiativet fortsætter også i programmeringsperioden 2021-2027.

2.1.3. Andre politikker

Den fælles landbrugspolitik og samhørighedspolitikken supplerer en lang række andre EU-midler og -politikker, der bidrager til målene i visionen for landdistrikterne. I det arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene, der ledsager meddelelsen om den langsigtede vision for EU's landdistrikter, beskrives det, hvordan EU's politikker bidrager til f.eks. social inklusion, ligestilling mellem kønnene, klima og miljø, energi, fiskeri og akvakultur, dyrevelfærd, mobilitet, digitalisering, områder og udvidelse, uddannelse, sundhed, kultur, industri og konkurrence.

Bidraget fra forskellige programmer såsom Horisont Europa og Connecting Europe-faciliteten, programmet for det indre marked og Erasmus fremgår også af beskrivelsen af indsatsområderne i EU's handlingsplan for landdistrikterne, hvori det tilstræbes at inddrage hensyn til landdistrikterne i disse EU-politikker. Genopretnings- og resiliensfaciliteten og midler under EU-genopretningsinstrumentet spiller også en vigtig rolle¹¹. Derudover kan der med instrumentet for teknisk støtte ydes støtte til udformningen og gennemførelsen af reformer inden for udvikling af landdistrikterne i EU's medlemsstater og regioner.

I øjeblikket findes der **ingen omfattende kilde, der angiver og kvantificerer, i hvor høj grad disse midler bidrager til landdistrikterne**. Europa-Parlamentet og Rådet har foreslået, at der arbejdes på at kortlægge og overvåge EU-instrumenternes bidrag til landdistrikterne mere nøje i fremtiden.

2.2. Hvor langt er vi nået med gennemførelsen af EU's handlingsplan for landdistrikterne?

Med den langsigtede vision for EU's landdistrikter er der indført en **EU-handlingsplan for landdistrikterne**, som omfatter 24 tematiske foranstaltninger, der er baseret på de fire indsatsområder i visionen og seks horisontale foranstaltninger. Oversigten nedenfor suppleres af detaljerede oplysninger i det ledsagende arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene.

2.2.1. Tematiske foranstaltninger

Stærke landdistrikter

Baseret på ekspertarbejde¹² udgør **platformen til revitalisering af landdistrikterne**¹³, som blev lanceret i juni 2023, et rum til samarbejde og adgang til ressourcer, der særligt vedrører affolkning af landdistrikterne. Politiklaboratoriet **"Handling for at håndtere affolkningen i**

¹¹ Skøn over andelen af midler fra genopretnings- og resiliensfaciliteten, som bidrager til udviklingen af landdistrikter og afsidesliggende områder under søjlen for social og territorial samhørighed, findes her: https://ec.europa.eu/economy_finance/recovery-and-resilience-scoreboard/social.html.

¹² https://ec.europa.eu/enrd/rural-revitalisation_en.html.

¹³ https://ruralpact.rural-vision.europa.eu/rural-revitalisation_en.

landdistrikterne"¹⁴ med 100 deltagere, 20 eksempler på god praksis og feltrejserne i **forummet på højt plan om landdistriktspolitik i Sigüenza** (Castilla-La Mancha, Spanien) har støttet flagskibsinitiativet yderligere med viden og fysiske udvekslinger.

Mere end 250 mio. EUR i investeringer i over 60 **forsknings- og innovationsprojekter** under Horisont Europa i 2021-2024 har bidraget til at fremme innovation i landdistrikterne. **"Forummet for opstartslandsbyer"** har øget forståelsen af karakteristika og drivkræfter bag innovation i landdistrikterne.

Med projekterne SmartRural21 og SmartRural27 er der udarbejdet vejledning til støtte for udvikling af **intelligente landsbystrategier**, udformning og gennemførelse af understøttende politikker, og der er tilrettelagt netværksarrangementer og udviklet idéer til intelligente løsninger. EU's netværk for den fælles landbrugspolitik har tilrettelagt **adskillige arrangementer og drøftelser** vedrørende **Leader**, herunder en undergruppe om "Leader og territorial udvikling" og workshoper, der har bidraget til at demonstrere merværdien af Leader, forstå vanskelighederne i forbindelse med flerfondsfinansiering af Leader og øge anvendelsen af forenklede omkostningsmuligheder.

Den igangværende **undersøgelse om konkurrence om arealanvendelse og bæredygtigt landbrug** vil inden udgangen af 2024 øge kendskabet til den indvirkning, som sektorudviklingen har på arealanvendelsen i EU's landdistrikter. Inklusionsforanstaltninger under Erasmus+ og Det Europæiske Solidaritetskorp har øget opmærksomheden omkring **unge i landdistrikterne**. 13 000 tiltag med henblik på at "skabe bedre muligheder for unge i landdistrikterne" fandt sted i løbet af det europæiske ungdomsår, og ungdomspartnerskabet mellem EU og Europarådet udviklede et arbejdsforløb i landdistrikterne, hvor der blev gennemført en undersøgelse om politiske svar på udfordringer for unge i landdistrikterne.

Konnektivitet i landdistrikterne

Investeringer for i alt 23,5 mia. EUR i tilskud og ajourførte statsstøttere regler forbedrer den **digitale konnektivitet** på områder, hvor markederne ikke leverer resultater. Bredbåndsdækningen med gigabitkompatible teknologier steg med 8,1 procentpoint mellem juni 2021 og juni 2022 og nåede op på 45 % af husstandene i landdistrikterne i midten af 2022. Den nye **netværks- og støttefacilitet for bredbåndskompetencekontorer**, der blev oprettet i 2022, har forbedret forvaltningers og interessenters kapaciteter. Derudover blev der i 2021-2024 investeret 100 mio. EUR i forskning og udvikling inden for **digitalisering af landbrug og landdistrikter** under Horisont Europa.

Den fysiske konnektivitet er også blevet styrket via det **europæiske mobilitetsnetværk i landdistrikterne**, som forbinder kommuner i landdistrikterne, der arbejder med mobilitetsløsninger, som det EU-finansierede SMARTA-NET-projekt udarbejder sammen med værktøjer og retningslinjer. Borgere i landdistrikter i udkanten af byområder vil kunne drage fordel af den øgede opmærksomhed om forbindelserne mellem byområder og landdistrikter i overensstemmelse med den nye ramme for mobilitet i byerne, der blev vedtaget i 2021, og **nye planer for bæredygtig bytrafik**.

Modstandsdygtige landdistrikter

Siden juni 2022 har 27 energifællesskaber i landdistrikterne draget fordel af teknisk bistand via **rådgivningscentret for energifællesskaber**, der er integreret i den nyoprettede facilitet for energifællesskaber. Som led i **"Mission Soil"** har investeringer på over 300 mio. EUR bidraget til at forbedre jordbundens sundhed i Europa, herunder ved at tilskynde til lokalsamfund i landdistrikterne til at deltage aktivt i levende laboratorier. Et nyt system for certificering af kulstoffjernelse tilskynder til **kulstofbindende dyrkning**.

¹⁴ https://rural-vision.europa.eu/events/taking-action-tackle-rural-depopulation-2023-06-29_en.

Gennemførelsen af den europæiske plejestrategi støtter den sociale modstandsdygtighed i landdistrikterne. Kommissionen har også sat fokus på **ligestilling mellem kønnene** i et specifikt EU-netværk for den fælles landbrugspolitik og iværksat en ny **undersøgelse om arbejdsvilkårene for arbejdstagere i landbruget** (resultater fra midten af 2025). Den **europæiske børnegaranti**, for hvilken alle medlemsstater havde forelagt deres handlingsplaner i 2023, har til formål at sikre, at socialt udstødte børn i landdistrikterne har adgang til mindst ét sundt måltid i løbet af skoledagen. Derudover har EU-finansierede forskningsprojekter til formål at bidrage til øget viden om **integration af migranter** i landdistrikterne¹⁵, og der er iværksat foranstaltninger til at sikre reel adgang til faciliteter til **personer med handicap** i landdistrikterne.

Fremgangsrige landdistrikter

Iværksætteri i landdistrikterne er blevet støttet ved at fremme detailhandelen i landdistrikterne samt gennem **handlingsplanen for den sociale økonomi**. Som led i denne plan har Kommissionen opfordret medlemsstaterne til at udvikle en ramme for den sociale økonomi, offentliggjort god praksis med hensyn til den sociale økonomi i landdistrikterne, støttet kapacitetsopbygningen vedrørende den sociale økonomi i landdistrikterne under programmet for det indre marked (fire initiativer støttet) og initiativet vedrørende den sociale økonomi i regioner og sat fokus på finansieringsmulighederne på dette område.

Ungdomsgarantien og det europæiske uddannelsesområde har til formål at støtte formelle uddannelses- og beskæftigelsesmuligheder i landdistrikterne. Siden 2021 har medlemsstaterne fortsat med at gennemføre den styrkede ungdomsgaranti på alle niveauer. **Den europæiske skoleuddannelsesplatform** og onlinefællesskabet for lærere, "e-Twinning", omfatter særligt indhold om skoleuddannelse i landdistrikter og afsidesliggende områder, herunder god praksis, artikler og ekspertudtalelser.

Derudover vil udviklingen af **geografiske betegnelser** (171 er vedtaget siden juni 2021) og deres beskæftigelsesmæssige og økonomiske udviklingspotentiale for landdistrikterne blive yderligere støttet ved en ny forordning om geografiske betegnelser for landbrugsprodukter, som forventes at blive vedtaget i foråret 2024. En særlig tematisk gruppe under EU's netværk for den fælles landbrugspolitik har undersøgt behovet for **netværkssamarbejde mellem skovdominerede kommuner**.

2.2.2. Tværgående foranstaltninger

2.2.2.1. Forbedring og udnyttelse af data og statistikker om landdistrikterne

Kommissionen har øget **antallet af tilgængelige datasæt om landdistrikterne** og har udnyttet disse i den nye **publikation "Rural Europe"**. EU's **folketællingsprogram for 2021**, som offentliggøres i midten af 2024, omfatter for første gang data på 1 x 1 km-celleniveau, hvilket gør det muligt at analysere befolkningstendenser på tværs af fleksible geografiske grænser. Forslaget til en **ny forordning om europæiske befolknings- og boligstatistikker**¹⁶ sigter mod at afhjælpe statistiske mangler i forbindelse med landdistrikterne og indeholder effektive bestemmelser om indsamling af flere data, f.eks. om intraregional migration. Kommissionen arbejder også på **paneuropæiske geospatiale datasæt**, som gør det muligt at udarbejde statistikker om landdistrikterne, f.eks. vedrørende adgang til tjenester.

I 2022 lancerede Kommissionen dataplatformen¹⁷ **EU-observatorium for landdistrikterne** for at lette forståelsen af, hvordan landdistrikterne fungerer, og derved danne grundlag for politikudformningen. Ved at vise, producere og analysere data og indikatorer vedrørende de

¹⁵ https://rural-vision.europa.eu/action-plan/resilient_en#supporting-the-inclusion-of-migrants-in-rural-areas.

¹⁶ COM(2023) 31 final.

¹⁷ <https://observatory.rural-vision.europa.eu/>.

økonomiske, sociale og miljømæssige dimensioner giver observatoriet adgang til en række indikatorer og visualiseringer vedrørende landdistrikterne. Samtidig stiller observatoriet tematiske analyser til rådighed via videnskabelige publikationer om fremtrædende emner om landdistrikterne såsom afsidesliggende landdistrikter, funktionelle landdistrikter og vedvarende energi i 2023.

Kommissionen har udviklet en metode til afgrænsning af **funktionelle landdistrikter**, som har til formål at kortlægge områder, hvor indbyggerne i landdistrikterne har deres dagligdag. Merværdien ved denne metode er at stille en skala af statistisk analyse og dataanalyse til rådighed, som øger sammenligneligheden ved at ensrette områdernes størrelse i forhold til kommuner og NUTS 3-regioner, samt at stille en relevant skala til analyse af tjenesteydelser til rådighed. Kortlægningen¹⁸ og de tilhørende parametre, som blev offentliggjort som en af observatoriets analyser i november 2023, kan drøftes med statistiske kontorer og europæiske interessenter.

2.2.2.2. Oprettelse og gennemførelse af en proofingmekanisme for landdistrikterne

Kommissionens meddelelse om **bedre regulering**, der blev vedtaget i april 2021¹⁹, omfattede proofing til gavn for landdistrikterne. Kommissionen beder sine tjenestegrene om, når det er relevant, at tage potentielle territoriale konsekvenser (herunder i landdistrikterne) i betragtning i udarbejdelsen af nye lovgivningsinitiativer og at indsamle dokumentation fra forskellige typer områder, herunder landdistrikter. I **Kommissionens arbejdsprogram for 2022**²⁰ blev der også henvist til betydningen af territoriale konsekvensanalyser og proofing til gavn for landdistrikterne. I tråd med den territoriale dagsorden 2030 blev der i **meddelelsen om den 8. samhörighedsrapport**²¹ opfordret yderligere til at indarbejde et territorielt perspektiv i EU's politikker. Værktøjskassen til bedre regulering indeholder **en række værktøjer og metoder**, herunder en **metode til at vurdere nødvendigheden af en territorial konsekvensanalyse**, som **Kommissionen** kan anvende til at verificere, om der er behov for at gennemføre en territorial konsekvensanalyse. Selv om denne metode kan være effektiv, er den også meget ressourcekrævende (både mht. tidsforbrug og færdigheder) og har vundet mindre udbredelse end oprindeligt forventet. Kommissionen gennemførte en territorial konsekvensanalyse i 2022, og i 2023 viste en undersøgelse af de territoriale virkninger af to initiativer, at der sandsynligvis ikke ville være nogen territoriale virkninger forbundet hermed²².

Ud over muligheden for at kortlægge virkningerne for landdistrikterne ved hjælp af en territorial konsekvensanalyse i overensstemmelse med Kommissionens retningslinjer for bedre regulering for så vidt angår lovgivningsmæssige initiativer undersøgte Kommissionen virkningerne for landdistrikterne i forbindelse med ikkelovgivningsmæssige initiativer, og i adskillige tilfælde blev der taget positivt hensyn til aspekterne vedrørende landdistrikterne.

2.2.2.3. En værktøjskasse vedrørende finansiering i landdistrikterne

I december 2023 færdiggjorde Kommissionen udarbejdelsen af en **værktøjskasse med oplysninger om EU-finansieringsmuligheder til gavn for landdistrikterne**. Med værktøjskassen **samles oplysningerne ét sted** til brug for lokale myndigheder, interessenter, projektansvarlige og forvaltningsmyndigheder. Den indeholder også inspirerende løsninger og

¹⁸ <https://observatory.rural-vision.europa.eu/thematic-analyses/functional-rural-areas?lng=da>.

¹⁹ COM(2021) 219 final.

²⁰ COM(2021) 645 final.

²¹ COM(2022) 34 final.

²² Forslag til revision af affaldsrammedirektivet, COM(2023) 420 final, og forslag til et direktiv om Erhverv i Europa: en ramme for indkomstbeskatning (BEFIT), COM(2023) 532 final.

eksempler på territoriale og lokale udviklingsstrategier og -projekter med henblik på at udnytte mulighederne i EU-budgettet for 2021-2027 fuldt ud.

2.3. Lancering og udvikling af en pagt for landdistrikterne

I december 2021 lancerede Kommissionen en pagt for landdistrikterne ved at opfordre alle interessenter, som støtter de **ti fælles mål** i visionen for landdistrikterne til at tilslutte sig "**fællesskabet for landdistrikterne**". Deltagelsesbaserede drøftelser med EU's institutioner og organer²³ og netværk, der styrer Det europæiske landdistriktsparlament²⁴, samt høringer i fællesskabet for landdistrikterne førte til opbakning til idéen om en pagt for landdistrikterne²⁵ på den første "konference om landdistriktspagten" i juni 2022 i Bruxelles. Pagten, som blev indgået som følge heraf, udgør et formelt rum og en formel **ramme for fremme af samarbejdet** mellem nationale, regionale og lokale myndigheder, civilsamfundsorganisationer, virksomheder, akademikere og borgere med henblik på at **nå de fælles mål i visionen for landdistrikterne**.

Kommissionen har endvidere omsat pagten for landdistrikterne i praksis ved at:

- oprette "**støttekontoret for pagten for landdistrikterne**" i december 2022, som stiller netværks- og støttetjenester til rådighed for lokalsamfundet
- oprette "**koordinationsgruppen for pagten for landdistrikterne**", som fungerer som det forvaltningsorgan, der styrer udviklingen af pagten for landdistrikterne
- lancere "**platformen for fællesskabet for landdistriktspagten**"²⁶ i juni 2023, som er et onlinesamarbejdsværktøj til støtte for interaktion mellem lokalsamfundene.

I tråd med sine tre mål har pagten for landdistrikterne siden 2022 **styrket landdistrikternes indflydelse** ved gennem **ni begivenheder**²⁷ at stille et **nyt rum** til rådighed, hvor det er muligt at drøfte spørgsmål af betydning for landdistrikternes fremtid på alle politiske områder og udvikle specifikke idéer til **handling** og anbefalinger til **politiske forbedringer**. **Forummet på højt plan for landdistriktspolitikken – "Landdistrikternes fremtid i støbeskeen"**, der blev afholdt i september 2023 under det spanske formandskab for Rådet for Den Europæiske Union, har været medvirkende til vedtagelsen af Rådets konklusioner vedrørende visionen for landdistrikterne i november 2023. Flere nationale og regionale myndigheder har allerede vedtaget deres egne pagter eller dagsordener, der er inspireret af EU's pagt for landdistrikterne (f.eks. Tjekkiet og Catalonien). Derudover fremmer koordinationsgruppen for pagten for landdistrikterne med sine 30 medlemmer, som repræsenterer EU's institutioner og organer²³, organisationerne, der styrer Det europæiske landdistriktsparlament, og civilsamfundet, erhvervslivet samt forskerne og den akademiske verden, større hensyn til landdistrikterne på alle tematiske områder og forvaltningsniveauer.

Pagten for landdistrikterne omfatter også **struktureret samarbejde og gensidig læring** i et fællesskab, der er vokset fra 1 300 til **2 350 medlemmer** i 2023, som kommer fra alle sektorer og dele af samfundet, og hvoraf mange ikke har tidligere erfaring med landdistriktsnetværk på EU-plan, hvilket afspejler pagtens helhedsorienterede tilgang. Den nye platform, som hver måned besøges af ca. 1 500 personer, giver sine 560 brugere adgang til en nyttig **ressourcendatabase** og gør det muligt for dem at samarbejde i **syv "fællesskaber"** og følge med i interessante udviklinger.

²³ Europa-Parlamentet (EP), Regionsudvalget (RU), Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg (EØSU), EU-formandskabet (eller formandskabstrioen for koordinationsgruppen for pagten for landdistrikterne).

²⁴ Den europæiske Leader-sammenslutning for landdistriktsudvikling (ELARD), European Rural Communities Alliance (ERCA) og Partnership for Rural Europe (PREPARE).

²⁵ https://agriculture.ec.europa.eu/system/files/2022-07/rural-pact-proposal_en.pdf.

²⁶ <https://ruralpact.rural-vision.europa.eu>.

²⁷ https://ruralpact.rural-vision.europa.eu/events/all_en.

Derudover har pagten ført til øget viden om og forbindelser mellem landdistrikterne i hele Europa gennem **40 eksempler på god praksis, fire webinarer om god praksis** og oprettelse af **strategiske forbindelser med 20 andre EU-netværk**.

Endelig har pagten udløst **120 tilsagn om handling til gavn for landdistrikterne**, som kommer fra organisationer (70 %) eller enkeltpersoner (30 %), og som dækker en bred vifte af temaer²⁸. Aktiviteterne i 2023 lagde særlig vægt på at tilskynde de nationale og regionale myndigheder til at handle og resulterede i et politisk notat, hvori der opstilledes syv forudsætninger for en vellykket gennemførelse af pagten for landdistrikterne i medlemsstaterne (se 3.2).

3. VEJEN FREM

3.1. Konsolidering af resultaterne af gennemførelsen af EU's handlingsplan for landdistrikterne

Selv om alle tiltag i EU's handlingsplan for landdistrikterne er sat i værk, kræver nogle af dem en ekstra gennemførelsesindsats, mens der for andres vedkommende er behov for kontinuitet for at nå deres mål. De ledsagende arbejdsdokumenter fra Kommissionens tjenestegrene giver et overblik over, hvor langt man er nået med de forskellige tiltag, og hvilke skridt der påtænkes for de tiltag, der videreføres²⁹. Desuden omfatter de en revideret udgave af handlingsplanen.

3.1.1. Tiltag for stærke, forbundne, modstandsdygtige og fremgangsrige landdistrikter

Som led i tiltagene for **stærke landdistrikter** vil Kommission i 2024 videreudvikle platformen for revitalisering af landdistrikterne ved at tilføje nye funktioner og ajourføre ressourcedelen. Den vil fortsætte med at investere i nye forsknings- og innovationsprojekter gennem Horisont Europas arbejdsprogrammer for 2025-2027 og forbinde innovatører i landdistrikterne i hele Europa. Det næste forum for opstartslandsbyer vil blive afholdt i 2024. En undersøgelse af unges deltagelse i Erasmus+ i landdistrikterne vil danne grundlag for anbefalinger om læringsmuligheder for unge i landdistrikterne i 2024.

Med hensyn til tiltag vedrørende **forbundne landdistrikter** vil Kommissionen færdiggøre SMARTA-NET-projektet med en afsluttende konference i efteråret 2024. Den vil også fortsat forbedre de lovgivningsmæssige rammer for at tilskynde til investering i digital infrastruktur i underforsynede områder (hovedsagelig landdistrikter), og den vil fortsat støtte innovation inden for digital omstilling i landbruget og andre sektorer i landdistrikterne.

For at gøre fremskridt hen imod **modstandsdygtige landdistrikter** vil arbejdet med energifællesskaber i landdistrikterne fortsætte under faciliteten for energifællesskaber, der blev lanceret i 2024. Antallet af levende laboratorier, der arbejder sammen om at forbedre jordbundens sundhed under "Mission Soil", vil stige gennem indkaldelser af forslag til projekter i 2025-2027. Derudover vil Kommissionen i 2024 prioritere udviklingen af metoder til genopretning af tørvemoser.

Med henblik på **fremgangsrige landdistrikter** vil Kommissionen fortsætte arbejdet med den sociale økonomi og formel uddannelse. De lokale socialøkonomiske kontaktpunkter vil yde peer-to-peer-støtte i landdistrikterne, og ved gennemgangen af medlemsstaternes fremskridt med hensyn til ungdomsgarantien og den foreløbige evaluering af det europæiske uddannelsesområde, der er

²⁸ https://ruralpact.rural-vision.europa.eu/commitments_en.

²⁹ Elementerne i afsnit 3.1 og 3.2 afspejler Kommissionens hensigt på tidspunktet for vedtagelsen, som eventuelt skal tages op til fornyet overvejelse set i lyset af de ressourcer, der er til rådighed til gennemførelse.

planlagt til at finde sted i 2025, vil hindringerne for lighed såsom kløften mellem land og by blive taget op.

3.1.2. Fortsat dataforbedring og -udnyttelse samt observatoriet for landdistrikterne

Kommissionen vil fortsætte med at forbedre statistikkerne om landdistrikterne. Efter offentliggørelsen af folketællingen for 2021 i 2024 vil Kommissionen offentliggøre artikler i **Statistics Explained** med ny forskning vedrørende landdistrikterne. Kommissionen forbereder også gennemførelsen af den nye ramme for europæiske befolknings- og boligstatistikker og fortsætter arbejdet med geospatiale data, tilgængelige datasæt om landdistrikterne og publikationen "Rural Europe".

Kommissionen er fast besluttet på at fortsætte med at støtte **EU-observatoriet for landdistrikterne** fremover, så det kan blive ved med at stille forskning og data om landdistrikterne til rådighed. I 2024 vil der blive fokuseret på samspillet mellem økonomi og demografi, boliger og energieffektivitet.

Kommissionen vil fortsætte med at udvikle begrebet **funktionelle landdistrikter** under hensyntagen til input fra interessenter og internationale organisationer, herunder Verdensbanken og OECD, som arbejder med funktionelle geografiske områder både i byområder og landdistrikter. Den vil vurdere, om denne territoriale typologi er nyttig med henblik på statistiske formål og politiske formål på længere sigt.

3.1.3. Konsolidering af proofing til gavn for landdistrikterne

To år med pilotforsøg inden for proofing til gavn for landdistrikterne har fremhævet behovet for at øge bevidstheden, forbedre datatilgængeligheden, stille bedre ressourcer til rådighed for processen og forbedre koordineringen. Kommissionen vil **fortsat anvende proofingmekanismen for landdistrikterne i sin egen lovgivningsproces**, hvilket gradvist vil resultere i bedre færdigheder med hensyn til at indarbejde spørgsmål vedrørende landdistrikterne i EU's politiske beslutningsproces i alle tjenestegrene. Proofing til gavn for landdistrikterne vil drage fordel af en forbedring af statistikker og data om landdistrikterne og af udviklingen af EU's observatorium for landdistrikterne. Kommissionen vil også fortsætte **dialogen med medlemsstaterne** om at udvikle proofingmekanismer for landdistrikterne på nationalt og regionalt plan og bygge på den ramme, der er udviklet af den tematiske gruppe om en proofing-mekanisme for landdistrikterne på nationalt, regionalt og lokalt plan³⁰ under det europæiske netværk for landdistriktsudvikling, og på Rådets konklusioner, hvor der opfordres til i) at styrke proofing til gavn for landdistrikterne på alle planer³ og ii) "i vid udstrækning at gøre brug af territoriale konsekvensanalyser" i lovgivningsforslag for at tage fat på territoriale virkninger, hvis det er relevant³¹. Desuden vil Kommissionen også fortsat samarbejde med internationale organisationer såsom OECD og Verdenssundhedsorganisationen om proofing til gavn for landdistrikterne.

3.1.4. Tiltag til at følge fremskridtene hen imod målene i visionen for landdistrikterne

Kommissionen vil undersøge muligheden for at udvikle et **simpelt indikatorsystem med relevante indikatorer** for de fire indsatsområder i visionen for landdistrikterne og dens ti fælles mål, idet der tages udgangspunkt i det arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene, som ledsager meddelelsen om en langsigtet vision for EU's landdistrikter. Indikatorsystemet vil bygge på eksisterende tiltag inden for de forskellige EU-politikker, der bidrager til visionen, på arbejde udført under **EU-observatoriet for landdistrikterne**, på statistikker om landdistrikterne og på Horisont Europa-projekter, der tager sigte på at forbedre data om landdistrikterne, såsom RUSTIK

³⁰ https://ec.europa.eu/enrd/enrd-thematic-work/long-term-rural-vision/TG-rural-proofing_en_en.html.

³¹ Rådet for Den Europæiske Union: "Konklusioner om samhörighedspolitikens fremtid", 16230/23, november 2023.

og GRANULAR. De anvendte indikatorer bør være tilgængelige i hele Europa og bør bidrage til en regelmæssig måling af fremskridtene hen imod visionen for landdistrikterne frem til 2040.

3.2. Konsolidering af pagten for landdistrikterne

Kommissionen vil fortsat bidrage til at gennemføre pagten for landdistrikterne gennem **støttekontoret for pagten for landdistrikterne** og udvikle **platformen for fællesskabet for landdistriktpagten yderligere**²⁹.

Den vil forbedre samarbejdsplatformens interaktive funktioner i 2024. En multiplikatorværktøjskasse vil gøre det lettere for fællesskabets medlemmer at skabe øget opmærksomhed om pagten og platformen blandt ikkemedlemmer.

I 2024 vil prioriteringen af gennemførelsen af pagten på **nationalt og regionalt plan** blive suppleret med fokus på at **styrkelokale aktørers ejerskab til og deltagelse i pagten for landdistrikterne**.

Indsatsen for at få **medlemsstaterne til at deltage** i pagten for landdistrikterne i 2023 vil blive opretholdt med udgangspunkt i det afsæt, der blev skabt med Rådets konklusioner fra november 2023 om visionen for landdistrikterne, hvor **medlemsstaterne opfordres til at deltage i pagten for landdistrikterne og udforme helhedsorienterede strategier og handlingsplaner for landdistrikterne**. Det politiske notat om gennemførelse af pagten for landdistrikterne i medlemsstaterne ("Making the rural pact happen in Member States")³² omfatter vejledning til nationale og regionale myndigheder om, hvordan de kan forbedre forvaltningen og støtten til landdistrikterne ved hjælp af helhedsorienterede tilgange, finansieringskoordinering, større deltagelse og kapacitetsopbygning. Støttekontoret for pagten for landdistrikterne vil udvikle den første række "landesider" for at vise, hvordan de rette forudsætninger for en vellykket gennemførelse af pagten for landdistrikterne udmønter sig i resultater i nationale sammenhænge, og inspirere andre medlemsstater til handling ved at fremme god praksis. Kommissionen vil også fortsat samarbejde med internationale organisationer, der samarbejder med EU's medlemsstater om landdistriktspolitik, såsom OECD, Verdenssundhedsorganisationen og UN-Habitat.

Koordinationsgruppen for pagten for landdistrikterne vil fortsat udfylde sin rolle og vil sammen med støttekontoret for pagten for landdistrikterne og dens nationale eksperter **skabe øget opmærksomhed** om spørgsmål vedrørende landdistrikterne blandt nationale myndigheder og EU's institutioner. På baggrund af de overvejelser, som koordinationsgruppen er nået til enighed om, vil gruppens medlemmer iværksætte tiltag med henblik på at styre og udvikle pagten for landdistrikterne.

I 2024 vil støttekontoret for pagten for landdistrikterne gennem et særligt **politiklaboratorium** fortsat samarbejde med **aktører på lokalt plan** om, hvordan pagten for landdistrikterne kan omsættes til praksis på lokalt plan, om **god praksis** og om tæt samarbejde med lokalsamfundet, navnlig med medlemmer, som har **forpligtet sig** til handling. På **webinarer om god praksis** vil mulighederne i forbindelse med specifikke emner af interesse for lokalsamfundet blive undersøgt i samarbejde med relevante netværk.

På den næste **konference om pagten for landdistrikterne i begyndelsen af 2025** vil lokale aktører samles for at drøfte resultater, udviklinger inden for centrale tematiske områder, mulige veje frem for pagten for landdistrikterne og idéer til EU's politikker for perioden efter 2027.

³² https://ruralpact.rural-vision.europa.eu/publications/making-rural-pact-happen-member-states_en.

3.3. Overvejelser om, hvordan støtten til landdistrikterne kan forbedres i fremtiden

3.3.1. Bidrag fra interessenter og institutioner

Meddelelsen om den langsigtede vision for EU's landdistrikter har medført en rig og frugtbar dialog samt forslag til, hvordan støtten til landdistrikterne kan forbedres i fremtiden. Forslagene stammer fra:

- en **interinstitutionel dialog** om den langsigtede vision for EU's landdistrikter: Regionsudvalget (RU) og Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg (EØSU) afgav udtalelser i 2022³³ efterfulgt af Europa-Parlamentets (EP) beslutning i december 2022³⁴, betænkningen fra Europa-Parlamentets Regionaludviklingsudvalg om den europæiske territoriale dagsorden 2030³⁵ og konklusionerne fra Rådet for Den Europæiske Union (Rådet) i november 2023³⁶
- **resultater fra de vigtigste begivenheder i forbindelse med landdistriktspagten:** store konferencer om pagten for landdistrikterne³⁷, herunder forummet på højt plan for landdistriktspolitikken med titlen "Fremtiden for EU's landdistrikter i støbeskeen", koordinationsgruppen for pagten for landdistrikterne³⁸ og udvekslinger med fællesskabet for landdistriktspagten³⁹, som afspejler visionens bottom-up-karakter
- **Det europæiske landdistriktsparlament**, som er opført i meddelelsen om den langsigtede vision for EU's landdistrikter som et forum for udveksling af oplysninger om visionens gennemførelse, navnlig erklæringen "Rural people declaration of Kielce"⁴⁰ og Det europæiske landdistriktsparlaments manifest⁴¹.

Nedenfor gives et ikke ikkeudtømmende overblik, som fokuserer på fremadskuende idéer. **De repræsenterer ikke Kommissionens officielle holdning.**

I mange af bidragene gives der udtryk for, at der er behov for at omsætte visionen for landdistrikterne i en EU-strategi for landdistrikterne^{33,34,36,37}, udarbejde integrerede strategier for landdistrikterne på medlemsstatsniveau^{33,34,36,37}, forbedre Kommissionens koordinering mellem forskellige bidragende generaldirektorater til gavn for landdistrikterne³⁷, indføre de indikatorer og

³³ Regionsudvalget: "Udtalelse om en langsigtet vision for EU's landdistrikter", NAT-VII/021, 2022, Regionsudvalget: "Mål og redskaber til fremme af intelligente landdistrikter i Europa", NAT-VII/030, og udtalelse fra Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg: "Langsigtet vision for EU's landdistrikter" (EUT 2022/C 290/22).

³⁴ Europa-Parlamentet: "Betænkning om en langsigtet vision for EU's landdistrikter", 2021/2254(INI).

³⁵ Europa-Parlamentets Regionaludviklingsudvalg: "Betænkning om gennemførelse af territorial udvikling (forordning om fælles bestemmelser, afsnit III, kapitel II) og dens anvendelse i den europæiske territoriale dagsorden 2030", 2023/2048(INI).

³⁶ Rådet for Den Europæiske Union: "Konklusioner om en langsigtet vision for EU's landdistrikter", 15252/23, 2023

³⁷ Konference om pagten for landdistrikterne i Bruxelles (15.-16. juni 2022): https://rural-vision.europa.eu/events/rural-pact-conference-2022-06-15_en, konference om pagten for landdistrikterne i Sverige (3.-4. maj 2023): https://rural-vision.europa.eu/events/rural-pact-conference-sweden-2023-05-03_en og politisk forum på højt plan i Spanien (27.-29. september 2023): https://rural-vision.europa.eu/events/shaping-future-rural-areas-2023-09-27_en.

³⁸ https://ruralpact.rural-vision.europa.eu/RPCG_en.

³⁹ Politiklaboratorium om foranstaltninger til at modvirke affolkning i landdistrikterne (juni 2023), https://rural-vision.europa.eu/events/taking-action-tackle-rural-depopulation-2023-06-29_en, og politiklaboratorium om EU-midler, der baner vejen for visionen for landdistrikterne (december 2023), https://ruralpact.rural-vision.europa.eu/events/eu-funds-paving-way-rural-vision_en.

⁴⁰ Det europæiske landdistriktsparlament: "Rural people's declaration of Kielce", 2022.

⁴¹ http://elard.eu/wp-content/uploads/2023/01/European-Rural_Parliament-Manifesto-Final-2022-1.pdf.

mål, der er relevante for landdistrikterne, i eksisterende overvågningsmekanismer^{33,34,37} og forbedre den finansielle støtte til landdistrikterne ved at oprette en særlig EU-fond eller ved at styrke flerfondsfinansiering^{33,34,37,39}. I bidragene presses der også på for at konsolidere og strømline den finansielle bistand til fælles adgangspunkter eller centrale kontaktpunkter for vejledning og finansiering til landdistrikterne³⁷, øremærke midler til landdistrikter og regioner med naturbetingede eller demografiske ulemper³⁵ og tildele en større andel af de finansielle ressourcer til instrumenter, der er rettet mod udvikling af landdistrikterne, navnlig Leader og lokaludvikling styret af lokalsamfundet^{34,37}. Interessenterne mener, at det er vigtigt at forbedre detaljeringsgraden af data, der er tilgængelige på lokalt plan^{33,36,37}, videreudvikle anvendelsen af proofingmekanismen for landdistrikterne i udarbejdelsen af lovforslag på EU-plan^{33,34,37} og opfordre medlemsstaterne til at udføre proofing til gavn for landdistrikterne^{33,36,37} samt forbedre adgangen til og deltagelsen i aktiviteterne i EU-observatoriet for landdistrikterne^{33,34}.

På EU-plan og på nationalt, regionalt og lokalt plan fokuserer bidragene på at forenkle procedurerne og kravene til støttemodtagere med begrænset administrativ kapacitet til at få adgang til midler^{34,36,39,40} og oprette et program til Leader og lokaludvikling styret af lokalsamfundet under direkte forvaltning, som er direkte tilgængeligt for deltagerne, f.eks. lokale aktionsgrupper^{37,40}. Mange af bidragene omfatter forslag om at yde politisk og finansiell støtte til at opbygge kapaciteten i landdistrikterne, herunder gennem strategi- og projektudvikling, peer-to-peer-mentorordninger og udveksling af god praksis^{33,34,36,37,41}. Interessenterne foreslår ligeledes at: anvende lokale aktionsgrupper til også at opbygge lokal kapacitet og netværkssamarbejde^{37,41}, oprette centrale kontaktpunkter med henblik på at yde bistand, tjenester og innovationsformidling³⁷ samt oprette mekanismer til udveksling af god praksis med tredjelande og regioner uden for EU^{33,41}.

I bidragene anses det for vigtigt at: støtte særlige interventioner i landdistrikterne under den fælles landbrugspolitik ud over landbrugs- og skovbrugssektoren, f.eks. energieffektiv opførelse og renovering af boliger og mobilitet^{33,34} levere væsentlige tjenester og grundlæggende infrastruktur, som omfatter adgang til arealer, uddannelse, sundhed, digital infrastruktur og konnektivitet^{33,34,36,37} støtte unge og kvinder i landdistrikterne ved at lette deres adgang til finansiering, tilbyde forskelligartede og fleksible beskæftigelses- og uddannelsesmuligheder og inddrage dem i politikudformningen og i lokale beslutningsprocesser^{34,36,37,39}.

3.3.2. *Vejen frem*

Alt i alt giver forslagene og anbefalingerne, der er sammenfattet ovenfor, nyttige input til overvejelserne om de fremtidige politikker for landdistrikter og lokalsamfund og vil danne grundlag for overvejelserne om den flerårige finansielle ramme for perioden efter 2027 (FFR). Kommissionen ser med tilfredshed på udtalelserne fra Europa-Parlamentet, Rådet, Regionsudvalget og EØSU og noterer sig anbefalingerne heri. Kommissionen noterer sig også de forslag, som nationale myndigheder og interessenter har fremsat. Denne rapport kan ikke foregribe de afgørelser om forslaget til den næste flerårige finansielle ramme, som Kommissionen vil fremlægge i løbet af 2025. De vigtigste emner, som EU's institutioner og organer og interessenterne hidtil har rejst, lægger op til, at følgende **spørgsmål** tages i betragtning:

- Hvad er de vigtigste udfordringer som følge af affolkning, igangværende omstillinger og strukturelle ændringer, hvor EU's interventioner tilfører merværdi?
- Hvordan håndteres de bedst på en målrettet måde, der tager hensyn til de forskellige lokalsamfund i landdistrikterne?
- Hvordan kan den finansielle støtte til landdistrikter og lokalsamfund øges gennem EU-midler og nationale og regionale midler, herunder ved at forbedre synergierne og komplementariteten mellem dem?
- Hvad kræver det at forbedre finansieringen, resultaterne og effektiviteten ved hjælp af territoriale værktøjer såsom lokaludvikling styret af lokalsamfundet/Leader?
- Hvordan kan overvågningen og vurderingen af ressourcerne til gavn for landdistrikter og lokalsamfund fra de forskellige EU-fonde og -programmer forbedres?

- Hvad kræver det at forbedre den endelige støttemodtagers adgang til støtte gennem forenkledte regler, optimerede procedurer og forbedret administrativ kapacitet?
- Hvad kan der gøres for at sikre en bredere og mere effektiv gennemførelse af proofingmekanismen for landdistrikterne på EU-plan, nationalt plan og regionalt plan?
- Hvad er de bedste politiske redskaber til at sikre institutionel, forvaltningsmæssig og integreret støtte til landdistrikterne på alle planer?
 - Hvis visionen for landdistrikterne omsættes i en strategi, vil dette så udgøre en merværdi på EU-plan i form af meningsfulde konkrete foranstaltninger?
 - Hvordan kan EU yderligere hjælpe medlemsstater, regioner og lokalsamfund med at udvikle nationale og regionale strategier og handlingsplaner for landdistrikterne?
- Hvordan kan tilgængeligheden af politikrelevante statistikker og data om landdistrikterne forbedres, uden at den administrative byrde øges?

4. KONKLUSIONER OG NÆSTE SKRIDT

De 30 foranstaltninger, som Kommissionen i sin meddelelse af 30. juni 2021 forpligtede sig til at træffe, er alle sat i værk. Ni er gennemført, hvoraf der følges op på de syv med nye aktiviteter. Parallelt hermed har pagten for landdistrikterne fået fremdrift med et voksende fællesskab, et forvaltningsorgan, en platform og et støttekontor med henblik på at styrke landdistrikternes indflydelse, skabe netværk mellem aktører og vejlede offentlige myndigheder og interessenter i, hvordan de kan handle ud fra landdistriktsbefolkningens behov og ønsker. Pagten for landdistrikterne skal kunne mærkes på lokalt plan i form af meningsfulde konkrete foranstaltninger. For at dette kan ske, kan en indsats på EU-plan bidrage til at nå visionen for landdistrikterne i 2040, men det er ikke nok. Et stærkt engagement og opbakning på medlemsstatsniveau og på regionalt og lokalt plan er også afgørende.

Den statusopgørelse, der er gennemført for at kortlægge, hvilke foranstaltninger der er planlagt for landdistrikterne i **programmerne under både den fælles landbrugspolitik og samhørighedspolitikken**, viser, hvordan EU's politikker bidrager til målene i visionen for landdistrikterne for perioden 2021-2027 (eller 2023-2027 for så vidt angår den fælles landbrugspolitik), og hvad de nuværende begrænsninger er med hensyn til at kortlægge støtte til landdistrikterne. Resultaterne vil danne grundlag for drøftelserne om disse politikkers fremtid.

At opnå de ti fælles mål i visionen for landdistrikterne inden 2040 er en langsigtet indsats, som kræver vedvarende tiltag og politikker på tværs af programmeringsperioderne på alle forvaltningsniveauer.

Kommissionen er fast besluttet på at gennemføre og konsolidere de foranstaltninger, der er truffet for at gennemføre EU's handlingsplan for landdistrikterne og pagten for landdistrikterne under den nuværende flerårige finansielle ramme. Kommissionen vil tage hensyn til forslag og overvejelser fra EU's institutioner og organer, interessentorganisationer og befolkningen i landdistrikterne generelt i forbindelse med udarbejdelsen af EU's budgetforslag for perioden efter 2027, som forventes vedtaget i midten af 2025.

I forbindelse med pagten for landdistrikterne vil et **politiklaboratorium** i efteråret 2024 og **konferencen om pagten for landdistrikterne** i begyndelsen af 2025 udgøre platforme for drøftelse af de strategiske spørgsmål i denne rapport og give medlemmer af lokalsamfundet og alle interessenter i landdistrikterne indflydelse på fremtiden. Kommissionen vil holde landdistrikterne underrettet om mulighederne for at bidrage til **offentlige høringer og tiltag** på forskellige politiske områder. Koordinationsgruppen for pagten for landdistrikterne vil arbejde tæt sammen med Kommissionen og støttekontoret for pagten for landdistrikterne om at sikre, at lokalsamfundenes synspunkter indsamles og indgår i den politiske udviklingsproces.

Ud over drøftelserne i forbindelse med pagten for landdistrikterne vil der blive tilrettelagt specifikke tiltag under hver af de understøttende EU-politikker. Kommissionen vil sikre, at interessenter i landdistrikterne er godt repræsenteret i disse processer, hvilket er i overensstemmelse med retningslinjerne for bedre regulering, der blev vedtaget i 2021, som indebærer høring af interessenter fra forskellige typer områder. Med hensyn til **den fælles landbrugspolitik** vil resultaterne af den strategiske dialog om fremtiden for EU's landbrug, som kommissionsformand Ursula von der Leyen har iværksat, danne yderligere grundlag for overvejelserne. Hvad angår **samhørighedspolitikken**, beskriver den niende samhørighedsrapport en række mulige overvejelser, bl.a. vedrørende landdistrikterne. Retningslinjerne og spørgsmålene vil blive genstand for en bred debat på Samhørighedsforummet den 11. og 12. april 2024. På andre politikområder vil Kommissionen blive opfordret til at overveje fremtidige politikkers virkninger for landdistrikterne i tråd med proofingmekanismen for landdistrikterne, der blev oprettet efter vedtagelsen af visionen for landdistrikterne.